

Sala VI

6. VENUS

L'aroma de les **flors** us ha portat fins a mi. Jo, Venus, vaig néixer de l'escuma del mar, quan Cronos hi va llençar els genitals d'Urà. Sóc la deessa de l'amor, la bellesa i la fertilitat, i molt important a Roma, ja que de mi descendeixen Eneas i Juli Cèsar. Degut a la meua bellesa i per evitar discussions entre els altres déus, Júpiter em casà amb Vulcà, el més lleig i deforme de tots els déus. Però, ho heu d'entendre, jo sóc voluble i he mantingut relacions amb infinitat de déus i mortals. Si el que voleu és una deessa assenyada, us aconsello visitar Minerva.

Sala VII

7. MINERVA

Sou a l'*Schola del Collegium Fabrum*, seu del gremi de constructors de Tàrraco, del qual en sóc patrona. Sóc Minerva, deessa de la saviesa, les arts i les tècniques. Però també sóc una deessa guerrera —em veureu sempre coberta amb un **casc**—, protectora de Roma; per això formo part, amb Júpiter i Juno, de la Tríada Capitolina. Vaig néixer del cap de Júpiter, després que ell devorés la meua mare, Metis. La prudència és, diuen, una qualitat que m'acompanya en totes les meves accions, ben al contrari que l'impulsiu Hèrcules.

8. HÈRCULES

Jo, Hèrcules, sóc el darrer dels fills que Júpiter va engendrar amb Alcmena, una mortal filla de l'heroi Teseu, rei de l'Àtica. Això va desfermar l'extrema gelosia de Juno i la seva gran animadversió vers mi, induint-me a l'assassinat de la meua família amb les meves pròpies mans. Un acte terrible que em va comportar la imposició d'una dura penitència: dotze feixucs treballs, que vaig superar amb èxit, sempre armat amb la meua **maça**. Ja veieu que us heu de guardar de la ira de Juno, doncs no sóc l'únic en qui va descarregar la seva colera. Parleu, si no, amb Bacus.

Sala VIII

9. BACUS

Jo, Bacus —tot i que també se'm coneix com Dionís— sóc fill de Júpiter i de la mortal Sèmele. En morir la meua mare abans del meu naixement, vaig haver de completar la meua gestació al muscle del meu pare i, en néixer, vaig ser criat per les muses de la pluja. La deessa Juno, engelosida, em va fer embogir, i vaig vagar per tota la Terra fins que Cibebe, una altra deessa, em va curar. Sóc el descobridor de la cultura del vi, que he compartit amb vosaltres els humans; per això el **raïm** és el meu símbol. Però de tot això us en pot dir molt la vostra següent visita.

10. CERES

Gràcies a mi els humans coneixen l'art de cultivar la terra, de sembrar, collir el **blat** i elaborar el pa, perquè jo, Ceres, sóc la deessa protectora de l'agricultura. Saturn i Ops són els meus pares i sóc germana i esposa de Júpiter, amb qui vaig engendrar la meua estimada filla Proserpina. Totes dues vivíem felices a casa nostra, a Sicília, fins que el meu germà Plutó es va enamorar d'ella i la va prendre al Tàrtar, d'on només pot sortir durant sis mesos a l'any. Quan cada any ella ve a visitar-me, sóc tan feliç que tota la terra floreix.

Sala IX

11. PLUTÓ I PROSÈRPINA

Des què amb els meus germans, Júpiter i Neptú, ens vam repartir els dominis del nostre pare Cronos, el Tàrtar —on governo amb fermesa sobre els morts— és el meu regne. Sóc Plutó, déu de l'inframón i espòs de Proserpina, a qui vaig raptar mentre ella recollia flors prop de l'Etna. Captivat per la seva bellesa, vaig sortir amb un carro guiat per quatre cavalls negres i la vaig portar al Tàrtar amb mi. La seva mare, Ceres, la va buscar per tot arreu desatenent les seves funcions, posant així en perill tota la vegetació. Quan la va trobar, Proserpina ja havia menjat sis grans d'una **magrana** que jo li havia ofert i ja no podia abandonar el meu regne. Però davant la insistència de Ceres, Júpiter va accedir a que Proserpina visités la seva mare durant sis mesos, en els quals la terra es torna fèrtil i frondosa, mentre que la resta de l'any la passem tots dos a l'inframón. Hi ha d'altres divinitats que també s'ocupen d'aquestes qüestions. Si esteu interessats, aquí mateix teniu a Atis.

12. ATIS

Ja us han parlat de mi, Atis, nascut a la llunyana Frígia. Sóc una divinitat de la vida, la mort i la resurrecció; per això em veureu sovint en els monuments funeraris que hi ha a prop de les vies. Em reconeixereu de seguida tant per la meua indumentària oriental —túnica curta, estretes calces perses, mantell llarg i **barret frigi**— com per la meua postura, de meditació o de dol. La meua bellesa va enamorar a la deessa Cibebe, a qui serveixo i condueixo el seu carro tirat per lleons. El responsable, com imaginareu, fou Eros a qui trobareu a la sala del costat.

Sala X

13. EROS

Jo sóc el responsable dels vostres amors passionals, ja que sóc fill de Venus —deessa de l'amor— i Mart —déu de la guerra—. Em coneixeu com Cupido, tot i que els grecs em deien Eros, i em distingireu per les meves **ales**. Amb les meves fletxes puc capgirar la vostra vida, perquè si en rebeu una daurada amb plomes de colom sentireu un amor sobtat. Però aneu amb compte de no contrariar-me, perquè si la fletxa és de plom amb les plomes de mussol, patireu la més profunda indiferència de la persona estimada. I d'això no us podrà curar ni el mateix Esculapi.

14. ESCULAPI

Jo, Esculapi, sóc el protector de la medicina i la **serp** és el meu símbol. Fill d'Apol·lo i de la mortal Corònice, vaig ser educat a Tessàlia pel centaure Quiró, qui m'instruí en les arts de la curació. Atena em va donar dos recipients amb sang de la gorgona Medusa, un amb sang enverinada i l'altre amb propietats per a ressuscitar els morts. Amb aquest darrer vaig tornar la vida a molts mortals, fet que no va agradar a Júpiter, que em va matar, tot i que després el meu pare em feu pujar al cel. No sóc, però, l'únic mortal que vaig assolir la condició de déu. El mateix déu August, a qui trobareu als peus de Júpiter, us pot parlar d'això.

Sala II

15. Ara dedicada al NUMEN D'AUGUST

Esperàveu trobar a August, potser? Ja veieu, el que heu trobat és un altar dedicat al meu *numen* —la meua potència divina—. Sí, jo també sóc considerat un déu, i com a tal he de rebre culte. D'aquesta manera els ciutadans poden expressar la fidelitat a Roma i a l'Emperador, i els meus hereus en treuen profit per a cohesionar aquest gran imperi. Com veieu, la meua és una història més terrenal que les que heu vist fins ara, construïda amb la finalitat de consolidar el meu poder. Un poder que Virgili, a l'*Eneida*, m'atribueix per descendència divina, la de Venus, mare d'Enees. Tots relacionats, doncs: els déus terrenals i els divins olímpics! Ara us podeu **coronar** amb el darrer dels símbols.

ITINERARIS PEL MNAT, 3

HISTÒRIES DES DE L'OLIMP

L'Olimp, la muntanya més alta de Grècia, ha estat considerat, des d'època molt llunyana, el lloc on vivien els déus. Uns déus, deesses i herois amb unes històries que servien per a explicar l'origen de les coses i de les èpoques més remotes, els fenòmens naturals i la dinàmica de la naturalesa. Unes històries que encara tenen molt a veure amb nosaltres i que són a la base dels nostres trets culturals, que compartim amb altres societats.

L'arqueologia de Tàrraco ens ha proporcionat una gran quantitat d'imatges d'aquests déus i deesses, protagonistes d'històries apassionants.

Mercuri, el missatger dels déus, us espera per a guiar-vos. Estigueu atents i aneu ordenant els atributs de tots aquests personatges. Potser així podreu compartir amb ells l'Olimp!

Museu Nacional Arqueològic de Tarragona
Plaça del Rei, 5

Sala III

1. HERMES

Jo sóc Hermes o, si ho preferiu, Mercuri, com em coneixen els romans. Sóc déu dels camins, dels viatgers, del comerç, dels lladres, però sobretot, sóc el missatger dels déus. És per això que puc traçar el vostre recorregut per tal de que gaudiu d'una visita sense perills ni entrebancs. El meu pare, Júpiter, és el rei del cel i de tots els déus, però abans de visitar-lo fareu bé de presentar els vostres respectes a la seva esposa, Juno, doncs és una deessa molt gelosa i suspicax. Agafeu les meves **sandàlies alades** i busqueu un paó, perquè de ben segur que ella es troba ben a prop.

2. JUNO

Vaig triar el **paó** perquè em fos consagrat, i des d'aleshores em representa. Jo sóc Juno, filla de Saturn i Ops i germana i esposa de Júpiter. Sóc la deessa del matrimoni i de la maternitat, i la reina del cel. És per això que mereixo un respecte que sovint alguns dels immortals obliden. Però de ben segur que esteu impacients per visitar la nostra residència i conèixer al totpoderós Júpiter. Deixeu-vos guiar per la lluentor del llamp i no trigareu a trobar-lo.

Sala II

3. JÚPITER

Jo, Júpiter, déu del cel, sóc l'encarregat de les lleis i l'ordre social. Déus i mortals temen la meua ira i el meu **llamp**. Per arribar fins aquí vaig haver de derrocar el meu pare Cronos, i vaig repartir els dominis amb els meus germans, Neptú —déu dels mars— i Hades —déu de l'inframón—. Sóc el pare de quasi tots els déus i de molts herois i mortals, per turment de la meua esposa Juno. El meu poder arriba a tots els racons de l'imperi romà; fins i tot em trobareu en llocs on mai hauríeu pensat que hagués arribat la petjada dels romans. Seguiu el vostre camí, i si heu de recórrer els boscos demaneu protecció a la meua filla Diana, perquè amb ella estareu en bona companyia.

Sala V

4. DIANA

Sóc Diana, filla de Júpiter i Latona, i germana bessona d'Apol·lo. El meu pare em va armar amb un **arc i fletxes** i em va fer reina i protectora dels boscos, dels animals i la natura salvatge, però també de la cacera. Sempre vaig amb un seguici de nimfes. Ens agrada recórrer els boscos de nit; aneu, però, amb compte de no trobar-vos amb nosaltres, perquè les conseqüències poden ser terribles. Nosaltres, em sap greu, hem fet vot de castedat: si el que voleu és gaudir dels plaers de l'amor, haureu de continuar el vostre camí i visitar el meu germà Apol·lo, qui sol acompanyar-se d'una comitiva més alegre. Seguiu el so de la lira i els trobareu.

Sala VI

5. APOL·LO

Jo sóc Apol·lo, fill de Júpiter i Latona, i germà bessó de Diana. Sóc el protector de la música, la poesia i les arts en general, però també se'm coneix com el déu del sol i de la llum. Sóc el més bell de l'Olimp, i sempre em trobareu acompanyat d'un seguici de nimfes o de les muses. La meua residència es troba a Delfos, santuari que vaig arrabassar a la serp Pitó, presidint-hi el més famós i poderós dels oracles. Però només hi resideixo durant els mesos de primavera i estiu: la resta de l'any cedeixo la meua casa a Bacus i em dedico a tocar la meua **lira** i a gaudir dels plaers de Venus. Ella us ho pot explicar tot.

